

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

Historiae Ecclesiasticae Pars Tertia, Qva Continentvr Hermiae Sozomeni
Salaminij lib. 9. Euagrij Scholastici Epiphanensis lib. 6

Christopherson, John

[Köln], 1569

De tripode ligneo, & imperatoris ex elementorum connexionem succeduri
exploratione, & philosophorum cade, & astronomia. Capvt XXXV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12718

SOZOMENI HISTOR.

Tittis, quod est oppidum in tractu Apameensi positū, natos: Marosam etiam ex Nechelis, & Bassum, & Bassonem, & Paulum ex pago Telmiso ortum: qui cū multos monachos multis in locis in vnū cōgregasset, & ad monasticam disciplinam, quemadmodum oporteat, excolendam traduxisset, ad extremum in loco quodam, qui Iugatus dicitur, maximum ac celeberrimū conuentum monachorum constituit. Quo quidem in loco etiam cum vitam ad longissimum tempus protraxisset, (ad nostram enim aetate, egregiè & valde piè in disciplina monastica exercitatus, vixit) mortuus est, ibique sepulchro conditus. Quinetiam ceteri monachi, quos commemorauimus, omnes ferè ad prolixū tēporis spatiū vitam propagarunt. Atq; deus certe, vt mihi quidē videtur, tā lōgā vitā hisce hominibus largitus est, vt religio Christiana per eos amplificaretur. Etenim tū Syros ferè omnes, tum Persas, tum Saracenorū quàm plures à Gentilitate ad suū ipsorū, hoc est ad verū dei cultū traduxere: ipsiq; in illis regionibus disciplinā monasticā exorsi, permultos sibi similes effecere. Porrò Galatas arbor, Cappadoces, & horū finitimos, atq; multos alios præterea id temporis, viros habuisse ecclesiasticos, qui & monasticum viuēdi genus exercebant, & veterem Christi religionē studiosè excolebāt. Complures autem erant, qui in vrbibus & pagis conuentus habebant. Nam neq; veterum monachorum traditioni erant assuefacti, neque præ hominis acerbitate, quæ ob naturam loci semper ibi solet euenire, in solitudine fotasse aetatem agere nō poterant. Inter monachos autē, quos illic vixisse accepi, primas tulit Leo, qui postea ecclesiæ Ancyrae episcopus creatus est, & Præpidius, qui iā licet valde grandis, in multis pagis munere fungitur episcopali. Præest etiam pauperum domicilio, cui nomen Basiliæ, celeberrimo illi quidem, à Basilio episcopo Cæsareæ Cappadociæ exaëdificato: à quo & initio nomen accepit, & adhuc retinet.

De tripode ligneo, & imperatoris ex elementorum connexionione successuri exploratione, & philosophorum eade, & astronomia.

CAPVT XXXV.

Sunt

Sunt hæc quidem à me de viris ecclesiasticis; qui tum disciplinam colebant monasticam, eatenus commemorata, quatenus eadem ipsa cognoscere potuit. Quo quidem tempore omnes propè philosophi Gentiles extincti sunt, idque hac de causa. Nonnulli eorum, qui aliis in philosophia præstare putabâtur, incrementum religionis Christianæ egrè admodum ferentes, iniuere consilium de prænoscendo, quis esset Valenti in imperio successurus. Qua de re cum omnia omnis generis diuinandi genera experti fuissent, ad extremum, tripodem ligneum è Lauro fabricati, inuocationes demonum, & verba execrabilia pro more suo vsurparunt: adeo vt ex coniunctione singularum literarum per tripodis machinam & diuinationem significatum, futuri nomen extaret imperatoris. Philosophi igitur cum Theodorum virum inter Satellites imperatoris insignè illum quidè & illustrè, sed Gentilè, imperatorè fieri auide expeterent, vtque ordo literarum vsque ad. D. huius nomini conueniret, in fraudem inducti sunt, dum hac coniectura nixi, Theodorum imperio potiturum expectarent. Quo illorum conatu indicato, extra modum ira exarscere cœpit, quasi salutis suæ insidias comparassent. Ob quam causam tum Theodorus, tum tripodis opifices comprehensi sunt, mandatunque, vt ille igni, hi autem gladio necarentur. Pari ratione omnes illustriores in toto imperio philosophi eadem ipsa de causa extincti. Quinetiam cum imperatoris ira nullo modo comprimi posset, etiam in eos, qui philosophi non erant, sed illorum duntaxat vestitu utebantur, inuidiæ flamma peruasit: sic vt qui alias artes profitebantur, neque crœcotis, neque pallijs philosophorum se induere vellent, idque ob periculi metum, ne viderentur ex eorum numero esse, qui vaticinia illa, & ritus ad tripodem peregissent. Istam quidem implacabilem imperatoris iram atque adeo crudelitatem, addo etiã philosophorum temerariũ facinus, philosophis indignũ & imprudẽtẽ conatũ, à benè sanis hominibus arbitror merito diuinandum. Nam cum hac inscitia impulsus, animum induxisset eum interficere, qui esset sibi in imperio successurus, neque vitæ illorum, qui diuinatione de ea re vsi fuissent, neque eius, de quo diuinassent pepercit:

SOZOMENI HISTOR.

11
 quinetiam uti ferunt, neque eorum quidem qui tum eodem nomine, si modo illustres essent, appellabantur, vel saltem simile nomen habebant, cuius primae litterae à Th, usque ad D, eadem essent. Porro philosophorum huc processit amentia, uti crederent in sua situ potestate, ut tum imperatorem è medio tollerent, tum denuo excitarent. At quamvis eiusmodi res decretis, quae rato aliorum cursu semel statuta sunt, ascribi deberent, tamen oportuerat eum, qui esset futurus imperator expectare, verum si istud concilij & voluntatis divinae opus sit, quid est, cur quisquam eas ideo curiose peruestiget. Nam praesensione aut studio humano, quod est à Deo decretum, sciri omnino non potest: quod si possiet, non tamen rectum esset existimare eos, homines cum sint, licet omnium sapientissimos, melius quam deum posse de rebus consilium capere. At verò si cupiditate illius, quod erat futurum, praenoscendi, eo imprudentiae ferebantur, ut periculo velut ante oculos proposito se ultro offerrent, legesque olim à Romanis, eo videlicet tempore, cum Gentilitatem profiteri, & immolare idolis periculo caruit, promulgatas contemnerent, non eadem mente fuere & sententia, qua Socrates: qui cum saluus esse posset, cumque etiam cicutam, idque contra aequum & bonum bibiturus esset, reverentia tamen erga leges, in quibus natus educatusque fuerat, è carcere, etiam cum posset, fugere noluit.

De Valentiniani imperatoris in Sarmatas expeditione, & eius in Gallia morte, & Valentiniani junioris electione, ac persecutione sacerdotum, orationeque Themistii philosophi, qua magis humanus ac facilis in illos qui ei repugnabant effectus est.

CAP. XXXVI,

Sed de hisce rebus liberum sit cuique pro arbitrato & iudicare, & dicere. Cum Sarmatae in loca quaedam Imperij ad solem occidentem vergentis incursionem fecissent, Valentinianus bellum contra eos suscepit. Illi au-